

SÄKERHETS DATABLAD

Dammarlösning

SDS i överensstämmelse med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (REACH)

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

Utgivningsdatum 15.09.2014

1.1. Produktbeteckning

Produktnamn Dammarlösning

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Användningsområde Lösningsmedel.

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Företagsnamn Ottosson Färgmakeri AB

Postadress Lillegårdsvägen 14

Postnr. 247 70

Postort Genarp

Land Sverige

Telefon +46 (0)40 48 25 74

Fax +46 (0)40 48 26 70

E-post info@ottossonfarg.com

Webbadress <http://www.ottossonfarg.com>

Kontaktperson Gunnar Ottosson

1.4. Telefonnummer för nödsituationer

Nödtelefon Giftinformationscentralen:112

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering enligt 67/548/EEC eller 1999/45/EC Xn, Xi, N; R20/21/22, R36/38, R43, R51/53, R65

Klassificering enligt (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]
Flam. Liq. 3; H226
Acute tox. 4; H302
Asp. tox 1; H304
Acute tox. 4; H312
Skin Irrit. 2; H315
Skin Sens. 1; H317
Eye Irrit. 2; H319
Acute tox. 4; H332
Aquatic Chronic 2; H411

2.2. Märkningsuppgifter

Faropiktogram (CLP)

Sammansättning på etiketten Terpentin: 40 - 70 %

Signalord Fara

Faroangivelser	H226 Brandfarlig vätska och ånga. H302 Skadligt vid förtäring. H304 Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna. H312 Skadligt vid hudkontakt. H315 Irriterar huden. H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion. H319 Orsakar allvarlig ögonirritation. H332 Skadligt vid inandning. H411 Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.
Skyddsangivelser	P101 Ha förpackningen eller etiketten till hands om du måste söka läkarvård. P102 Förvaras oåtkomligt för barn. P103 Läs etiketten före användning. P210 Får inte utsättas för värme/gnistor/öppen låga/heta ytor. – Rökning förbjuden. P301 + P310 VID FÖRTÄRING: Kontakta genast GIFTINFORMATIONSCENTRAL eller läkare. P280 Använd skyddshandskar/skyddskläder/ögonskydd/ansiktsskydd. P331 Framkalla INTE kräkning. P302 + P352 VID HUDKONTAKT: Tvätta med mycket tvål och vatten. P305 + P351 + P338 VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja. P501 Innehållet/behållaren lämnas till godkänd destruktionsanläggning som farligt avfall.

2.3. Andra faror

PBT / vPvB	Produkten innehåller inga PBT eller vPvB ämnen.
Beskrivning av risk	Hälsofara: Hälsosafarlig produkt. Brandfara: Lagras som brandfarlig vätska klass 2b. Miljöfara: Miljöfarlig produkt.

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.2. Blandningar

Ämne	Identifiering	Klassificering	Innehåll
Terpentin	CAS-nr.: 8006-64-2 EG-nr.: 232-350-7 Indexnr.: 650-002-00-6 Synonymer: Terpentin	R10 Xn; R20/21/22, R65 R43 Xi; R36/38 N; R51, R53 Flam. Liq. 3; H226 Acute tox. 4; H332 Acute tox. 4; H312 Acute tox. 4; H302 Asp. Tox. 1; H304 Eye Irrit. 2; H319 Skin Irrit. 2; H315 Skin Sens. 1; H317 Aquatic Chronic 2; H411	40 - 70 %
Dammarharts	CAS-nr.: 9000-16-2 EG-nr.: 232-528-4	Klassificering enligt DSD / DPD, kommentar: Ämnet klassificeras som ej farligt.	20 - 50 %
Ämne, kommentar	R-frasernas och faroangivelsernas betydelse framgår i avsnitt 16. Hygieniska gränsvärden framgår under avsnitt 8 om sådana finns.		

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

4.1. Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Allmänt	Avlägsna nedstänkta kläder. Ge aldrig något genom munnen till en medvetslös person.
Inandning	Frisk luft och vila.
Hudkontakt	Tvätta huden med tvål och vatten. Kontakta läkare om besvär kvarstår.
Ögonkontakt	Håll ögonlocken brett isär. Skölj genast med rikliga mängder vatten eller ögonvatten i upp till 10 min. Kontakta läkare om besvär kvarstår.
Förtäring	Skölj mun med vatten. Ge genast ett par glas vatten om den skadade är vid fullt medvetande. Framkalla INTE kräkning. Om kräkning uppstår spontant, håll huvudet nedanför höfterna för att undvika aspiration till lungorna. Kontakta läkare omedelbart.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Akuta symptom och effekter	Inandning: Skadligt vid inandning. Kan irritera andningsvägarna. Hudkontakt: Skadligt vid hudkontakt. Irriterar huden. Kan orsaka allergisk hudreaktion. Ögonkontakt: Orsakar allvarlig ögonirritation. Förtäring: Skadligt vid förtäring. Kan ge illamående och kräkningar. Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna.
----------------------------	---

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Medicinsk övervakning av fördröjda effekter	Kemisk lunginflammation kan uppträda så långt som ett dygn efter aspiration.
Andra upplysningar	Symptomatisk behandling.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel

Lämpliga släckmedel	Vid brandsläckning använd alkoholresistent skum, kolsyra, pulver eller vattendimma.
Olämpliga brandsläckningsmedel	Direkt vattenstråle.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Brand- och explosionsrisker	Brandfarlig vätska och ånga. Ångor kan bilda explosiv blandning med luft. Ångorna är tyngre än luft och kan sprida sig längs marken.
Farliga förbränningsprodukter	Kolmonoxid (CO). Koldioxid (CO ₂).

5.3. Råd till brandbekämpningspersonal

Andra upplysningar	Flytta om möjligt produkten från brandplatsen. I annat fall kyl behållare som är utsatt för eld med vatten tills elden är släckt. Undvik utsläpp av släckvatten till omgivningen.
--------------------	---

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Allmänna åtgärder	Sörj för god ventilation. Håll obehöriga borta från utsläppsplatsen. Undvik kontakt med huden, ögonen och kläderna. Undvik inandning av ångor. Hålls åtskilt från antändningskällor.
Personliga skyddsåtgärder	Använd skyddsutrustning som framgår under avsnitt 8.
Farliga förbränningsprodukter	Kolmonoxid (CO). Koldioxid (CO ₂).

6.1.1 För annan personal än räddningspersonal

Personliga skyddsåtgärder	Använd skyddsutrustning som framgår under avsnitt 8.
---------------------------	--

6.1.2 För räddningspersonal

För räddningspersonal	Vid små utsläpp: använd skyddsutrustning som framgår under avsnitt 8. Vid större utsläpp: använd kemskyddsdräkt och andningsapparat.
-----------------------	---

6.2. Miljöskyddsåtgärder

Miljöskyddsåtgärder	Förhindra att spill kommer ut i vattendrag eller avlopp och förorenar jord och vegetation. Om detta inte är möjligt kontakta omedelbart polis och berörda myndigheter.
---------------------	--

6.3. Metoder och material för inneslutning och sanering

Rengöringsmetod	Valla in med vermikulit, sand, jord eller annat inert absorptionsmedel och samla upp i förslutbara behållare. Uppsamlad produkt bortskaffas som farligt avfall, se avsnitt 13.
-----------------	--

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Andra anvisningar	Se avsnitt 8 vad gäller personlig skyddsutrustning. Se avsnitt 13 vad gäller avfallshantering.
-------------------	---

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Hantering	Sörj för god ventilation. Undvik kontakt med ögonen, huden och kläderna. Undvik inandning av ångor från produkten. Undvik kontakt med gnistor, öppen eld samt varma ytor. Tvätta händerna före paus och vid arbetets slut.
-----------	--

Skyddsåtgärder

Säkerhetsåtgärder för att förhindra brand	Undvik kontakt med antändningskällor.
---	---------------------------------------

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Lagring	Lagras som brandfarlig vätska klass 2b. Förvaras torrt och svalt i väl tillslutna emballage i ett välventilerat utrymme, skilt från antändningskällor. Rökning förbjuden. Öppnad behållare skall återförslutas och förvaras i upprätt läge för att förhindra risk för läckage.
---------	--

Speciella egenskaper och risker	Förvara inte produkten i närheten av värme, gnistor eller öppen eld.
---------------------------------	--

Förhållanden som skall undvikas	Hålls åtskilt från starkt oxiderande ämnen.
---------------------------------	---

7.3 Specifik slutanvändning

Specifika användningsområden	Lösningsmedel.
------------------------------	----------------

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar

Hygieniska gränsvärden

Ämne	Identifiering	Värde	År
Terpentin	CAS-nr.: 8006-64-2	Nivågränsvärde (NGV): 25 ppm	2011
	EG-nr.: 232-350-7	Nivågränsvärde (NGV): 150 mg/m ³	
	Indexnr.: 650-002-00-6	KTV: 50 ppm	
	Synonymer: Terpentin	KTV: 300 mg/m ³	
		HS	

8.2 Begränsning av exponeringen

Begränsning av exponeringen på arbetsplatsen	Sörj för god ventilation. Undvik kontakt med huden, ögonen och kläderna. Undvik inandning av ångor från produkten. Tvätta händerna före paus och vid arbetets slut. Ät inte, drick inte och rök inte vid hanteringen av produkten.
--	--

Andningsskydd

Andningsskydd	Vid otillräcklig ventilation använd andningsskydd med gasfilter A.
---------------	--

Handskydd

Lämpliga handskar	Använd skyddshandskar av: Nitrilgummi.
-------------------	--

Ögon- / ansiktsskydd

Ögonskydd	Använd skyddsglasögon eller ansiktsskärm vid risk för stänk.
-----------	--

Hudskydd

Hudskydd (av annat än händerna) Använd lämpliga skyddskläder.

Termisk fara

Termisk fara Brandfarlig produkt.

Begränsning av miljöexponeringen

Begränsning av miljöexponeringen Undvik utsläpp till vatten och avlopp.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Fysisk form	Vätska
Färg	Ljusgul.
Lukt	Luktar terpentin.
Kommentarer, pH (leverans)	Ej fastställt.
Kommentarer, Smältpunkt / smältpunktsintervall	Ej fastställt.
Kokpunkt/kokpunktsintervall	Värde: 150-180 °C
Flampunkt	Värde: 35 °C
Brandfarlighet (fast form, gas)	Inte relevant.
Explosionsgräns	Värde: 0,8-6 vikt-%
Kommentarer, Explosionsgräns	(terpentin)
Ångtryck	Värde: 6,7 hPa Testtemperatur: 25 °C
Kommentarer, Ångtryck	(terpentin)
Relativ densitet	Värde: 0,907 g/cm ³
Löslighet i vatten	Ej vattenlöslig.
Kommentarer, Viskositet	Tunnflytande.

9.2 Annan information

Andra fysiska och kemiska egenskaper

Fysikaliska och kemiska egenskaper Inte relevant.

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Reaktivitet Ej reaktiv.

10.2 Kemisk stabilitet

Stabilitet Stabil under normala användnings- och lagringsförhållanden.

10.3 Risk för farliga reaktioner

Risken för farliga reaktioner Ingen anmärkning angiven.

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Förhållanden som skall undvikas Förvara inte produkten i närheten av värme, gnistor eller öppen eld.

10.5. Oförenliga material

Material som skall undvikas Starka oxidationsmedel.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Farliga sönderdelningsprodukter Kolmonoxid (CO). Koldioxid (CO₂).

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1 Information om de toxikologiska effekterna

Toxikologiska data för ämnen

Ämne	Terpentin
LD50 oral	Värde: > 5000 mg/kg Försöksdjursart: råttor

LD50 dermal	Värde: > 2000 mg/kg Försöksdjursart: kanin
LC50 inandning	Värde: 12 mgl Försöksdjursart: råtta Varaktighet: 6 h
Akut toxicitet	Hud: Hudirriterande. Ögon: Orsakar allvarlig ögonirritation.
Fara vid aspiration	Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna.

Potentiella akuta effekter

Inandning	Skadligt vid inandning. Kan irritera andningsorganen.
Hudkontakt	Skadligt vid hudkontakt. Hudirriterande.
Ögonkontakt	Orsakar allvarlig ögonirritation.
Förtäring	Skadligt vid förtäring. Kan orsaka illamående och kräkningar. Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna.
Fara vid aspiration	Aspiration av produkten kan orsaka kemisk lunginflammation. Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna.

Fördröjda effekter / upprepad exponering

Sensibilisering	Kan orsaka allergisk hudreaktion.
Specifik organtoxicitet – enstaka exponering	Inga organskador uppkommer.
Specifik organtoxicitet – upprepad exponering	Inga organskador uppkommer.

Cancerogen, Mutagen och Reproduktionstoxisk

Cancerframkallande	Inga cancerframkallande egenskaper kända.
Ärftlighetsskador	Inga mutagena egenskaper kända.
Egenskaper skadliga för fostret	Inga fosterskadande effekter kända.
Reproduktionstoxicitet	Inga reproduktionstoxiska egenskaper kända.

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1 Toxicitet

Ekotoxicitet	Giftig för vattenlevande organismer.
--------------	--------------------------------------

Toxikologiska data för ämnen

Ämne	Terpentin
Akut vattenlevande, fisk	Värde: 26 mg/l Art: Danio rerio Varaktighet: 96 h
Akut vattenlevande, Daphnia	Värde: 6,4 mg/l Art: Daphnia magna Varaktighet: 48 h
Persistens och nedbrytbarhet	Ämnet är biologiskt lättnedbrytbart.
Biologisk nedbrytbarhet	Värde: 72 % Testperiod: 28 dagar Testmetod: OECD 301F
Bioackumulering	Data saknas.

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Persistens och nedbrytbarhet	Ämnet är biologiskt lättnedbrytbart.
------------------------------	--------------------------------------

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Bioackumuleringsförmåga	Data saknas.
-------------------------	--------------

12.4 Rörligheten i jord

Rörlighet	Ej vattenlöslig. Tunnflytande. Kan vara rörlig i markprofilen.
-----------	--

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

PBT-bedömning, resultat	Ämnet klassificeras inte som PBT eller vPvB.
-------------------------	--

12.6 Andra skadliga effekter

Miljöupplysningar, summering Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter.

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Farligt avfall, produkt	Kasserad produkt samt relaterat avfall klassificeras som farligt avfall enligt Avfallsförordningen SFS 2011:927. För omhändertagande kontakta godkänd avfallshanterare. Tillstånd krävs.
Farligt avfall, förpackning	Tömd ej rengjord förpackning är farligt avfall.
Produkten är klassificerad som farligt avfall	Ja
Förpackningen är klassificerad som farligt avfall	Ja
EWC-kod	EWC: 08 01 11 Färg- och lackavfall som innehåller organiska lösningsmedel eller andra farliga ämnen EWC: 15 01 10 Förpackningar som innehåller rester av eller som är förorenade av farliga ämnen
Andra upplysningar	Destrueras på godkänd destruktionsanläggning för farligt avfall.

AVSNITT 14: Transportinformation

14.1. UN-nummer

ADR	1299
RID	1299
IMDG	1299
ICAO/IATA	1299

14.2 Officiell transportbenämning

ADR	TERPENTIN
RID	TERPENTIN
IMDG	TURPENTINE
ICAO/IATA	TURPENTINE

14.3 Faroklass för transport

ADR	3
Farlighetsnummer	30
RID	3
IMDG	3
ICAO/IATA	3

14.4 Förpackningsgrupp

ADR	III
RID	III
IMDG	III
ICAO/IATA	III

14.5 Miljöfaror

ADR	Ja
RID	Ja
IMDG	Ja
ICAO/IATA	Ja

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder

ADR, annan relevant information	Tunnelrestriktioner:(D/E)
EmS	F-E, S-E

14.7. Bulktransport enligt bilaga II till MARPOL 73/78 och IBC-koden

Annan relevant information.

Annan relevant information. Omfattas ej av dessa regler.

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Nationella föreskrifter	AFS 2011:18 - Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om hygieniska gränsvärden. SFS 2011:927 - Avfallsförordningen. Lagras som brandfarlig vätska klass 2b.
Lagar och förordningar	Säkerhetsdatabladet är sammanställt i enlighet med Annex II i REACH-förordningen (EU) nr 1907/2006. Klassificering enligt KIFS 2005:7 och förordningen (EU) nr 1272/2008 med deras respektive lagändringar.

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

En Kemikaliesäkerhetsbedömning har utförts	Nej
CSR krävs	Ja
CSR plats	Kemikaliesäkerhetsbedömning kommer att utföras.

AVSNITT 16: Annan information

Klassificering enligt (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]	Flam. Liq. 3; H226; Acute tox. 4; H302; Asp. tox 1; H304; Acute tox. 4; H312; Skin Irrit. 2; H315; Skin Sens. 1; H317; Eye Irrit. 2; H319; Acute tox. 4; H332; Aquatic Chronic 2; H411;
Förteckning över relevanta R-fraser (under avsnitten 2 och 3).	R36/38 Irriterar ögonen och huden. R20/21/22 Farligt vid inandning, hudkontakt och förtäring. R65 Farligt: kan ge lungskador vid förtäring. R43 Kan ge allergi vid hudkontakt. R51/53 Giftigt för vattenlevande organismer, kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön. R10 Brandfarligt. R53 Kan orsaka skadliga långtidseffekter i vattenmiljön. R51 Giftigt för vattenlevande organismer.
Lista över relevanta Faroangivelser/H-fraser (i avsnitt 2 och 3)	H312 Skadligt vid hudkontakt. H302 Skadligt vid förtäring. H332 Skadligt vid inandning. H411 Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter. H226 Brandfarlig vätska och ånga. H317 Kan orsaka allergisk hudreaktion. H304 Kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna. H315 Irriterar huden. H319 Orsakar allvarlig ögonirritation.
Version	1
Ansvarig för säkerhetsdatablad	Ottosson Färgmakeri AB